

Wydział Prawa i Administracji		Jednostka organizacyjna US: Katedra Prawa Rzymskiego, Historii Prawa i Doktryn Polityczno-Prawnych					
Kierunek: Prawo							
Rodzaj studiów: studia jednolite magisterskie							
KOD Przedmiotu: SK-3			Nazwa przedmiotu: Historia prawa polskiego				
Tryb studiów	Rok	Semestr	Rodzaj zajęć:	Liczba godzin	Punkty ECTS:	Typ przedmiotu	Język wykładowy
stacjonarne	II	III	Wykłady/ćwiczenia	30/15	5	K	polski
niestacjonarne						obowiązkowy	
Prowadzący przedmiot							
Wymagania wstępne: znajomość historii Polski oraz wiedzy o społeczeństwie na poziomie szkoły średniej; znajomość zasad państwa i prawa na poziomie I roku uniwersyteckich studiów prawniczych.							
Cele przedmiotu: Cele nauczania: Celem zajęć z przedmiotu <i>Historia prawa polskiego</i> jest przedstawienie w kontekście historycznym instytucji prawa publicznego tworzących ustrój państwa polskiego oraz instytucji prawa sądowego dawniej obowiązującego w Polsce. W ramach prowadzonych zajęć studenci poznają m. in. organizację, kompetencje i wzajemne relacje poszczególnych organów państwa, które funkcjonowały w różnych okresach historii Polski oraz ewolucję podstawowych instytucji materialnego i formalnego prawa karnego, cywilnego, rodzinnego i spadkowego.							
<ol style="list-style-type: none"> Zadaniem zajęć jest umożliwienie studentom dostrzeżenia związków pomiędzy obecnie obowiązującymi instytucjami prawa, a tymi obowiązującymi dawniej, dzięki czemu uzyskają umiejętności i kompetencje w postaci: <ul style="list-style-type: none"> zdolności posługiwania się podstawowymi pojęciami z zakresu historii prawa polskiego, analizy wydarzeń i procesów historycznych dokonujących się w prawie, dostrzegania ewolucji urzędów prawnych, porównywania instytucji prawnych obowiązujących w Polsce i w różnych państwach na przestrzeni dziejów. Wiedza wyniesiona z zajęć da studentom sposobność pełniejszego zrozumienia istoty współczesnego państwa i prawa polskiego. 							
Celem dydaktycznym zajęć jest też wykształcenie u studentów umiejętności samodzielnej pracy intelektualnej, a także potrzebnej w pracy prawnika systematyczności, rzetelności i spolegliwości.							
Metody dydaktyczne: wykład, ćwiczenia, samodzielna praca z tekstem prawnym i prawniczym, krytyka źródeł							
Treści merytoryczne przedmiotu:							
<ol style="list-style-type: none"> Państwo polskie w okresie piastowskim: ksiądz (król) i zakres jego władzy, następstwo tronu, koronacje królewskie i ich znaczenia dla państwa, zarząd centralny i terytorialny, podziały dzielnicowe, zjednoczenie państwa – <i>Corona Regni Poloniae</i>. Początki monarchii stanowej. Ustrój Rzeczypospolitej Szlacheckiej: geneza Sejmu polskiego, przywileje szlacheckie - podstawa prawna rozwoju szlacheckiego parlamentaryzmu w Polsce (przywileje koszycki, czerwiński, jedlnersko-krakowski, cerekwicko-nieszawski, konstytucja „<i>Nihil novi</i>” z 1505 r.), rodzaje zgromadzeń szlachty polskiej; od zgromadzeń stanowych po Sejm Walny, organy władzy państwowej w systemie polskiej demokracji szlacheckiej (struktura i kompetencje): Sejm: Izba Poselska, Senat, Król jako stan sejmujący, Król, urzędy państwowe i ziemskie, sądy i trybunały w Rzeczypospolitej, sejmiki szlacheckie, unie polsko-litewskie i lenna koronne. Instytucje polskiego życia publicznego w XVI i XVII w.: artykuły henrykowskie, pacta conventa, konfederacja warszawska (tolerancja religijna), liberum veto, konfederacje i rokoszki. Polska w okresie reform oświeceniowych: początki reformy ustroju Rzeczypospolitej w latach 1764-1775, Sejm Czteroletni i jego reformy, ustrój państwa w świetle Konstytucji 3 Maja. Wybrane ustroje okresu zaborów: ustrój Księstwa Warszawskiego – król, ministrowie, Rada Stanu, Sejm Główny, zarząd terytorialny; ustrój Królestwa Polskiego – król, namiestnik i Rada Stanu, wydziały rządowe, Sejm. Ustrój II Rzeczypospolitej - państwo polskie w okresie tymczasowym - Tymczasowy Naczelnik Państwa, Naczelnik Państwa, Sejm Ustawodawczy. Ustrój państwa wg Konstytucji marcowej z 1921 r. – Sejm, Senat, Prezydent, rząd, prawa i wolności obywatelskie, nowela sierpniowa: kierunek przemiany ustroju. Ustrój Państwa wg Konstytucji kwietniowej z 1935 r. – Prezydent, rząd, Sejm, Senat, prawa i wolności obywatelskie. Organizacja władzy sądowniczej oraz organów pomocniczych wymiaru sprawiedliwości w II Rzeczypospolitej - zasady ustrojowe sądownictwa w Polsce: zasada podziału władz, zasada niezawisłości sędziowskiej, prawo do sądu. Organizacja i właściwości sądownictwa powszechnego - sądy grodzkie oraz sędziowie pokoju, sądy okręgowe, sądy apelacyjne, Sąd Najwyższy. Organizacja i właściwości sądów szczególnych i Trybunałów - sądy wojskowe, sądy pracy, sądy wyznaniowe. Trybunał Stanu, Najwyższy Trybunał Administracyjny, Trybunał Kompetencyjny. Organizacja i kompetencje Prokuratury. Organizacja i kompetencje Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Ustrój Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (podstawowe zagadnienia ustrojowe) - Ustrój w okresie lubelskim: Krajowa Rada Narodowa (KRN), Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), Rząd Tymczasowy, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej. Mała konstytucja z 1947 r. i jej podstawowe zasady ustrojowe: Prezydent, Sejm Ustawodawczy, Rada Państwa. Konstytucja z 1952 r. i jej podstawowe zasady ustrojowe - koncepcja jednolitej władzy państwowej i miejsce w niej Sejmu, Rady Państwa, rządu, sądownictwa, Rad Narodowych. Organizacja Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) i jej rzeczywisty wpływ na funkcjonowanie państwa. Transformacja ustrojowa w Polsce po 1989 r. Polskie prawo karne i cywilne na przestrzeni wieków – od Najstarszego Zводу Prawa Polskiego po dorobek Komisji Kodyfikacyjnej w II Rzeczypospolitej. 							
Tematyka ćwiczeń: Dzieje polskiego konstytucjonalizmu – interpretacja przepisów polskich konstytucji w zakresie kompetencji, sposobów kreowania i wzajemnych relacji: głowy państwa, rządu, sejmu i sądów.							
<ol style="list-style-type: none"> Ustrój państwa wg konstytucji z 1791 r. Ustrój państwa wg konstytucji z 1807 r. Ustrój państwa wg konstytucji z 1815 r. Ustrój państwa wg konstytucji z 1921 r. Ustrój państwa wg konstytucji z 1935 r. Ustrój państwa wg konstytucji z 1952 r. 							
System prawny w Polsce XX wieku i jego źródła.							
Forma i warunki zaliczenia: egzamin ustny, trzy pytania z zakresu prawa publicznego i prywatnego z różnych okresów historycznych państwa polskiego. Zaliczenie ćwiczeń - zaliczenie pisemne, rozwiązanie 3 kasusów z zakresu historii prawa publicznego i prywatnego.							
Literatura podstawowa: J. Bardach, B. Leśnodorski, M. Pietrzak, <i>Historia ustroju i prawa polskiego</i> , Warszawa 1996. 2.E. Borkowska-Bagieńska, K. Krasowski, B. Lesiński, J. Walachowicz, <i>Historia państwa i prawa Polski – zarys wykładu</i> , Poznań 1994. 3.T. Maciejewski, <i>Historia ustroju i prawa sądowego Polski</i> , wyd. 2 rozszerzone i zmienione, C.H. Beck, Warszawa 2003.							
Literatura uzupełniająca:							
1/ A. Ajnenkiel, <i>Polskie konstytucje</i> , Warszawa 1991.							
2/ J. Bardach, <i>Dzieje Sejmu Polskiego</i> , Wyd. Sejmowe 1993.							
3/ S. Grodzki, <i>Idea i osiągnięcia pięciu wieków Sejmu Polskiego</i> , Wyd. Sejmowe 1993.							
4/ M. Tkaczuk, <i>Prawo do niezależnego, bezstronnego i niezawisłego sądu w II Rzeczypospolitej</i> , w: <i>Prawa podmiotowe. Pojmowanie w naukach prawnych. Zbiór studiów</i> , red. J. Ciapała, K. Flaga-Gierszyńska, Wydanie I.							
5/ <i>Historia prawa w Polsce i w Europie</i> , red. A. Karabowicz, M. Stus, M. Żurek, <i>kazusy</i> , Zakamycze 2004							